

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **D.**, a.s., so sídlom Ú.X., Česká republika, právne zastúpený JUDr. Š.B., advokátom, K.X., P., proti žalovanej: **I.R.**, narodená X., bytom V.X., P., právne zastúpená Mgr. M.M., advokátkou, K.X., P., **o zaplatenie 193.640,- Kč s príslušenstvom**, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 21Cob/168/2006 zo dňa 13. marca 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 21Cob/168/2006 zo dňa 13. marca 2007 v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Trnave rozsudkom č.k. 36Cb/1/2005–83 2105206998 zo dňa 31. marca 2006 rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi istinu 188.390,- Kč, do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 54.037,- Sk, do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. V časti úrokov z omeškania konanie zastavil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa svojou žalobou doručenu súdu dňa 5.8.2004 domáhal vydania rozhodnutia, v ktorom by súd zaviazal žalovanú zaplatiť mu istinu vo výške 193.640,- Kč s príslušenstvom, ako aj trovy konania a to titulom dlhu zo zaniknutej leasingovej zmluvy. Predmetom leasingovej zmluvy bol nájom osobného motorového vozidla zn. Suzuki Grand Vitara, modrej metalízy, č. karosérie X. Doba leasingu bola dohodnutá na 48 mesiacov s tým, že záloha v deň podpísania zmluvy bola žalovanou zložená vo výške 82.813,- Kč, teda 10%

z nadobúdacej ceny predmetu leasingu. Celková cena leasingu + poistenie bola vo výške 1.084.720,50 Kč. Po skončení nájmu mala žalovaná odkúpiť predmet leasingu za dohodnutú kúpnu cenu vo výške 1.000,- Kč + DPH. Žalovaná spočiatku splátky uhrádzala pravidelne a to v dohodnutej mesačnej výške 20.166,60 Kč. Žalovaná zaplatila však poslednú splátku dňa 5.12.2001. Žalovaná sa tým, že zvyšné splátky nesplatila v dohodnutých termínoch dostala do omeškania a tým porušila svoju povinnosť vyplývajúcu jej zo všeobecných zmluvných podmienok, načo žalobca odstúpil v zmysle článku 8 bodu 2 písm. a/ VZP od leasingovej zmluvy. Písomné odstúpenie bolo žalovanej doručené dňa 26.3.2002. Odstúpením od zmluvy, leasingová zmluva zanikla, čo však žalovanú v zmysle článku 8 bodu 6, nezbavilo povinnosti zaplatiť žalobcovi všetky nezaplatené splátky nájomného za dobu účinnosti leasingovej zmluvy, náklady prenajímateľa spojené so zánikom leasingovej zmluvy a zmluvnú pokutu. Následne po doručení odstúpenia žalovaná predmet leasingu, motorové vozidlo, osobne vrátila dňa 26.3.2002. V tejto dobe jej ešte nebolo možné doručiť vyúčtovanie, ktoré žalobca vyhotovil až následne dňa 20.11.2002. Vyúčtovanie sa pokúšal žalovanej žalobca doručiť, avšak na adrese uvedenej samotnou žalovanou sa to nepodarilo. Doručka bola vrátená späť s oznámením, že adresát sa z uvedenej adresy odsťahoval. V predmetnom vyúčtovaní, ktoré však žalovanej doručené nebolo, bola stanovená aj doba, dokedy má uhradiť žalobcovi dlh a to do 6.12.2002. Žalovaná však namietala, špecifikáciu uplatneného nároku žalobcu. Súd mal však z písomného vyúčtovania vyhotoveného pri zániku zmluvy, ako aj písomného upresnenia žaloby zo dňa 20.3.2006, jednoznačne preukázaný nárok žalobcu vo výške 188.390,- Kč. Žalobcom uplatnené náklady vo výške 5.250,- Kč spojené so zánikom zmluvy, žalobca nedokázal hodnoverne súdu preukázať a podložiť ich konkrétnou špecifikáciou. Námietku žalovanej, že žalobca pri vyúčtovaní, konkrétne pri vyúčtovaní povinného mal, zohľadní, že žalovaná neužívala predmet leasingu celú dobu poistenia, a preto od nej nemôže žalobca žiadať úhradu celého poistného vo výške 6.356,- Sk, súd pokladá za nedôvodnú, nakoľko žalobca v konaní preukázal, že vo vyúčtovaní to bola táto skutočnosť zohľadnená pri zostavovaní aktív žalovanej v bode B. č. 11 vyúčtovania, kde dobropisom bola žalovanej odpočítaná pomerná časť poistného vo výške 3.309,- Kč. Taktiež námietka žalovanej, že žalobca vo vyúčtovaní nezohľadnil následný predaj predmetu leasingu, bola preukázaná ako neopodstatnená, nakoľko v bode B č. 12. vyúčtovania, je zohľadnená cena za predaj motorového vozidla vo výške 295.082,- Kč, zahrnutá do aktív žalovanej. Argument žalovanej o neodôvodnenosti nároku žalobcu na uplatnenú náhradu škody, či už skutočnej alebo ušlého zisku, súd posúdil

ako právne irelevantný, keď súd v konaní ani zo žaloby ani zo samotnej výpovede splnomocneného zástupcu žalobcu, nezistil, žeby svoj uplatnený nárok opieral o náhradu škody, majúcej mu vzniknúť v súvislosti zo zánikom zmluvy. Aj keď toto právo podľa VZP mal, žiadnu náhradu škody si neuplatnil a súdu nie je zrejmé, odkiaľ žalovaná poňala takúto vedomosť. Nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty nebol medzi účastníkmi sporný a žalovaná ho vo výške 4.885,- Kč aj uznala. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že predmetná leasingová zmluva zanikla v súlade s dohodnutými zmluvnými podmienkami a žalovanej vznikla povinnosť na úhradu vyššie uvedených nárokov žalobcu, ktoré si však do podania žaloby nesplnila, preto súd v časti preukázaného nároku vo výške 188.390,- Kč čiastočne žalobe ako dôvodnej, vyhovel. Nakoľko sa žalobca domáhal vo svojej žalobe zaplatenia istiny vo výške 193.640,- Kč a súd mu priznal istinu, nižšiu zodpovedajúcu preukázanému stavu, súd v zmysle § 152 ods. 2 O.s.p. vo zvyšku návrh zamietol. Žalobca v priebehu konania vzal svoju žalobu v časti úrokov z omeškania späť a žiadal v tejto časti konanie zastaviť. Na základe tohto skutkového stavu a zákonných ustanovení súd konanie v zmysle § 96 O.s.p. v časti úrokov z omeškania po súhlase žalovanej zastavil. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu v zákonnej lehote podala odvolanie žalovaná, ktorým sa domáhala zmeny rozhodnutia súdu prvého stupňa tak, aby žaloba bola zamietnutá v celom rozsahu. Namietala, že súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že podľa všeobecných zmluvných podmienok, jej vznikla povinnosť uhradiť leasingové splátky za dobu do zániku zmluvy dňa 26.3.2002, t. j. 54.448,20 Kč, ako aj zmluvnú pokutu vo výške 4.485,- Kč. Nakoľko však žalobca v súlade s článkom VIII. bod 8 všeobecných zmluvných podmienok predmet leasingu po ukončení zmluvy odpredal za 295.082,- Kč, z tejto čiastky presahujúcej žalovanú sumu, mal uspokojiť svoj nárok voči žalovanej.

Krajský súd v Trnave rozsudkom č.k. 2 ICob/168/2006 zo dňa 13. marca 2007 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že žalovaná, je povinná zaplatiť žalobcovi 61.926,40 Kč do troch dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej na trovách konania 21.130,- Sk do troch dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v konaní nebolo sporné, že účinnosť zmluvy zanikla dňom 26.3.2002. Žalovanej preto vznikla povinnosť uhradiť splátky splatné dňom 5.1.2002 a 5.2.2002 vo výške po 20.166,60 Kč a zo splátky splatnej dňa 5.3.2002 alikvotnú časť do zániku účinnosti zmluvy (21 dni) vo výške 13.661,20 Kč. Z obsahu zmluvy a všeobecných zmluvných podmienok, ako jej súčasťou, nie je možné vyvodzovať povinnosť žalovanej uhradiť všetky splátky po dobu iba predpokladanej účinnosti zmluvy v čase jej uzatvorenia. Za rovnako dôvodné považoval odvolací súd uplatnenie nároku žalobcu na zmluvné pokuty vo výške 4.885,- Kč, ktorý nebol žalovanou spochybnený a nároku na časť ročného poistného uhrádzaného na poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V prípade poistného vyfakturovaná čiastka 6.356,- Kč, predstavovala ročné poistné za obdobie od 10.5.2002 do 9.5.2003 a jeho zostávajúca časť 3.047,- Kč po dobropisovaní sumy 3.309,- Kč, nedosahuje výšku zodpovedajúcu poistnému za dobu užívania vozidla žalovanou. Povinnosť žalovanej znášať náklady na tento druh poistenia vyplýva z čl. V. bod 4. všeobecných zmluvných podmienok. Vo zvyšku predstavujúcom ďalšie nároky žalobcu, zahrnuté do finančného vyrovnania, považoval odvolací súd žalobu za nedôvodnú. Odhliadnuc od skutočnosti, že žalobca výšku finančného vyrovnania, odvodzoval okrem iného aj od výšky ceny, za ktorú vozidlo po odstúpení od zmluvy so žalovanou, odpredal tretej osobe, ktorá (cena) nie je objektívnym údajom, nakoľko nevylučuje možnosť odpredať za inú, vyššiu, cenu alebo možnosť výhodnejšej realizácie iným spôsobom pri výkone obchodnej činnosti žalobcu, finančné vyrovnanie nie je právnym inštitútom, ktorý by súd mohol podriať pod niektoré zo zákonných ustanovení. Zmluva účastníkov ani všeobecné zmluvné podmienky tento pojem dôsledne nešpecifikujú, pričom žalobcom predložené spracovanie finančného vyrovnania zahŕňa prakticky všetky z nárokov obsiahnutých v čl. VIII. bode 6 všeobecných zmluvných podmienok, časť z ktorých už súd posudzoval, ako to vyplýva z vyššie uvedeného. Posudzovanie a prípadné priznanie nároku na náhradu skutočnej škody a ušlého zisku žalobcu vylúčil negatívnym vymedzením svojho uplatneného práva a nakoľko odvolací súd viazaný týmto vymedzením nezistil splnenie podmienok pre priznanie uplatnenej finančnej čiastky na základe iného právneho titulu, rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že návrh vo zvyšku zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, pretože právne posúdenie veci zo strany odvolacieho súdu, považuje za nesprávne. Žalobou sa domáhal plnenia zmluvného záväzku, ku ktorému sa žalovaná zaviazala pre prípad predčasného zániku nájmu prenajatej veci z jej viny. Výška plnenia bola jasne dohodnutá ako rozdiel aktív a pasív presne v zmluve špecifikovaných a preskúmateľných. K predaju predmetu leasingu bol žalobca žalovanou splnomocnený priamo v zmluve. Podľa § 2 Občianskeho zákonníka ods.3 účastníci občianskoprávných vzťahov si môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje, a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchyliť. Vzhľadom na to, že odvolací súd nevyriešil vecne správne otázku rozsahu zmluvného záväzku žalovanej, navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu Trnave zrušil podľa § 243b ods. 1 O.s.p. a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalovaná sa na dovolanie nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 1 O.s.p.) prejednal dovolanie podľa § 240 ods. 1 O.s.p. s tým, že prípustnosť dovolania je daná ustanovením § 238 ods. 1 O.s.p.

Predmetom dovolacieho konania je zamietajúca časť rozsudku krajského súdu, ktorou zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalobcovi neprisúdil 126.463,60 Kč.

Je nesporné, že sporové strany uzavreli dňa 10.5.2000 leasingovú obchodnú zmluvu č. 11732/00, predmetom ktorej bol prenájom a následná kúpa osobného automobilu SUZUKI Grand Vítara 2,5 V6, farba modrá metalíza, číslo karosérie X., číslo motora X. Súčasťou zmluvy bol splátkový kalendár a všeobecné zmluvné leasingové podmienky. Žalovaná uhradila poslednú splátku v súlade so splátkovým kalendárom dňa 5.12.2001, ďalšie splátky neuhrádzala. Žalobca dňa 26.3.2002 podľa čl. VIII bod 2. písm. a/ VZPL, odstúpil od predmetnej leasingovej zmluvy z dôvodu neuhrádzania leasingových splátok žalovanou podľa dohodnutého splátkového kalendára. Odstúpenie od zmluvy spolu s výzvou na odovzdanie predmetu leasingu, prevzala žalovaná do vlastných rúk dňa 26.3.2002 a v ten istý deň žalovaná predmet leasingu žalobcovi odovzdala. Žalobca vystavil žalovanej dňa 20.11.2002 vyúčtovanie a vyrovnanie z dôvodu predčasného zániku leasingovej zmluvy č. 11732/00 na žalovanú sumu 193.640,- Kč.

Podľa čl. VIII ods. 12 VZPL sa v prípade predčasného zániku leasingovej zmluvy vykoná vyúčtovanie a vyrovnanie medzi nájomcom a prenajímateľom tak, že kladný alebo záporný zostatok obchodného záväzkového vzťahu vyjadrený v peniazoch, sa vypočíta ako rozdiel medzi celkovou cenou leasingu, podľa leasingovej obchodnej zmluvy, zvýšenú o dohodnutú kúpnu cenu prenajatej veci, náklady spojené so zánikom leasingovej obchodnej zmluvy, nezaplatené zmluvné pokuty a medzi dosiaľ skutočne zaplatenými splátkami a zálohami, ku ktorým sa pripočíta prípadné plnenie poisťovne prenajímateľovi a prípadný výnos z predaja predmetu leasingu.

Podľa čl. VIII ods. 6 VZPL zánik leasingovej zmluvy nezbavuje nájomcu povinnosti uhradiť prenajímateľovi všetky nezaplatené splátky nájomného za dobu účinnosti leasingovej zmluvy, náklady prenajímateľa spojené so zánikom leasingovej zmluvy, finančne vyrovnanie, zmluvné pokuty a náhradu škody.

Podľa čl. VIII ods. 7 VZPL, ak odstúpi prenajímateľ od leasingovej zmluvy, je oprávnený požadovať náhradu škody vzniknutej predčasným zánikom leasingovej zmluvy a celkový ušlý zisk, ktorý by prenajímateľovi patril pri dohodnutej účinnosti leasingovej zmluvy.

Dovolací súd konštatoval, že krajský súd v napadnutom rozsudku nároky žalobcu zahrnuté do finančného vyrovnania spochybnil, považoval za nedôvodné, ale toto svoje tvrdenie nezdôvodnil. Taktiež spochybnil výšku ceny, za ktorú vozidlo po odstúpení od zmluvy so žalovanou, žalobca odpredal tretej osobe a tvrdil, že nie je objektívnym údajom, nakoľko nevyučuje možnosť odpredaja za inú, vyššiu cenu. Neskúmal však, či vozidlo bolo možné odpredať pre žalovanú za výhodnejšiu cenu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyššie uvedené a leasingovú zmluvu v spojení so VZPL dospel k záveru, že krajský súd v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia, nedostatočne zistil skutkový stav, a preto s poukázaním na ustanovenie §243b ods. 2,3 O.s.p. rozsudok krajského súdu v napadnutej časti zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. novembra 2008

JUDr. Jana Zemaniková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková